

Pressiteade

20. mai 2021

Elektroonikaromudele seatud eesmärged on keeruline saavutada

ELi liikmesriikides kogutakse ja taaskasutatakse kokku rohkem kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmeid kui enamikus muudes maailma piirkondades. Sellegipoolest on oht, et EL ei suuda täita oma rangeid elektroonikaromude kogumise eesmärged. Euroopa Kontrollikoja (edaspidi „kontrollikoda“) ülevaates juhitakse tähelepanu mitmele teemale – näiteks vajadusele tagada ja kontrollida vastavust kehtivatele reeglitele, ning rikkumiste ja kuritegevuse probleemidele, mis hõlmab ebaseaduslikku ekspordi ELi mittekuuluvatesse riikidesse.

Elektroonikaromud – kasutuselt kõrvaldatud elektri- ja elektroonikaseadmed väikestest kodumasinatatest päikesepaneelide taoliste suurte seadmeteni – on keskkonnale kahjulikud, kui neid nõuetekohaselt ei käidelda. Elektroonikaromud sisaldavad sageli ka ringlussevõetavaid materjale, nagu metalle ja plaste. Seega võivad need anda panuse üleminekule ringmajandusele. Näiteks üks tonn nutitelefone sisaldab umbes 100 korda rohkem kulda kui üks tonn kullamaaki.

„Elektroonikaromude kogumine ja taaskasutamine ELis on aja jooksul paranenud ning liidus võetakse praegu ringlusse umbes 80% kogutavatest elektroonikaromudest,“ ütles ülevaate eest vastutav kontrollikoja liige Joelle Elvinger. „Elektroonikaromude kogumine, ringlussevõtt ja korduskasutamine ei ole aga kõigis liikmesriikides võrdselt tõhus ja seda saaks veelgi suurendada. Uurisime mõningaid ELis elektroonikaromude käitlemise nõuete täitmisega seotud teemasid, mis puudutasid puudusi elektroonikajäätmete käitlemises, ebaseadusliku kauplemise ja muud liiki kuritegevuse vastast võitlust ning elektroonikaromude kogumise, ringlussevõtu ja korduskasutamise edasist suurendamist.“

EL saavutas elektroonikaromude kogumisele ja taaskasutamisele varem seatud sihtarvud ja seadis endale seejärel veelgi rangemad eesmärgid. Ajakohastatud andmed uute eesmärkide saavutamise kohta ei ole veel kättesaadavad. Üldiselt näib, et vaid kaks liikmesriiki on 2019. aastaks seatud kogumiseesmärkide saavutamisel ajakavas. Audiitorid märgivad, et EL on astunud õigeid samme, nagu ringmajanduse nõuete arvesse võtmine (nt n-ö ökodisain) seadusandlikes ettepanekutes, stiimulid materjalikasutuse vähendamiseks ning toodete parandatavuse ja vastupidavuse edendamine. Need ajakohastatud ökodisaininõuded ei hõlma aga veel mõningaid levinud elektri- ja elektroonikaseadmeid, nagu mobiiltelefone ja arvuteid. Kontrollikoja eesmärk on pakkuda oma

Pressiteate eesmärk on edastada Euroopa Kontrollikoja ülevaate põhisõnumid. Ülevaade on tervikuna kättesaadav veebisaidil eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

ülevaatega potentsiaalselt mõtlemissainet Euroopa Komisjonile elektroonikaseadmete ringkasutuse algatuse koostamisel, mis on kavandatud 2021. aasta viimasesse kvartalisse.

EL on aja jooksul parandanud oma elektroonikajäätmeid käsitlevaid õigusakte. ELi liikmesriikidel on aga sageli raskusi ELi õigusaktide täitmise tagamisega: audiitorite sõnul võib näiteks esineda puudusi elektroonikajäätmete käitlemises (nagu potentsiaalselt toksiliste ainete ja komponentide töötlemine ja reostuse kõrvaldamine), kuna kontrollid on sageli puudulikud ja harvad. Mõnes liikmesriigis puuduvad ressursid ettevõtjate ja EList väljapoole eksporditavate jäätmete korralikuks kontrollimiseks. Ebaseadusliku või ebaseadusväärse jäätmekäitluse majanduslikud stiimulid on suured, samas kui teolt tabamise oht on üldiselt väike. Seetõttu on kuritegevuse vastane võitlus üks elektroonikaromude käitlemisega seotud märkimisväärne väljakutse.

Selgitav taustteave

Euroopa Kontrollikoja ülevaade nr 4/2021: „Elektroonikaromud – ELi tegevus ja lahendamist vajavad ülesanded” on kättesaadav kontrollikoja veebisaidil eca.europa.eu ELi 23 keeles. Tegemist ei ole auditi põhjal valminud aruandega, vaid pigem analüüsiga, mis põhineb avalikult kättesaadaval teabel ja materjalil, mida on kogutud spetsiaalselt käesoleva ülevaate koostamiseks.

Pressikontakt:

Kontrollikoja pressibüroo: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti – e-post: claudia.spiti@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois – e-post: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mobiil: (+352) 621 551 502